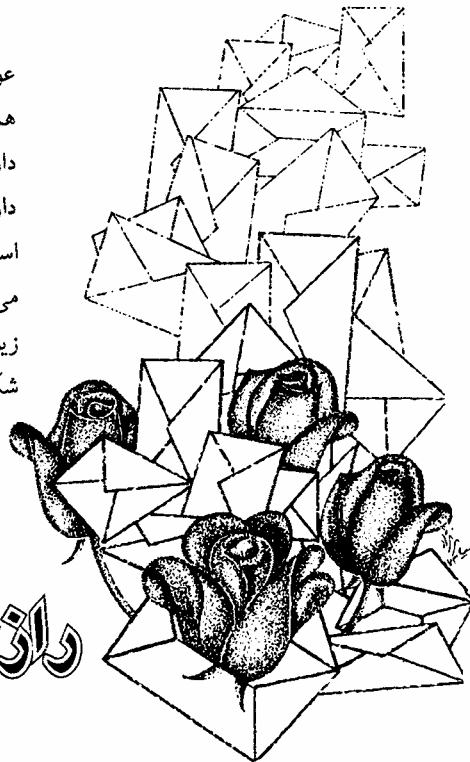

عوارض آنتی‌کولینرژیک روبرو شود. از سوی دیگر همراه با این دو داروی آنتی‌کولینرژیک یک داروی دارای خواص غیرمستقیم کولینرژیک (ضد اثر دو داروی فوق) یعنی پلازیل یا متوکلوپرامید تجویز شده است که بهتر بود از داروی ضداستفراغ دیگری استفاده می‌شد. در مؤخره نیز جواب مجله بی‌اشکال نیست زیرا در مورد بیمار اول وقتی بیمار می‌گوید اسهال و شکم درد دارم داروخانه باید بداند که اگر داروهای

رازی و خوانندگان

تجویز شده تا اندازه‌ای روی اعصاب اثر دارد بیشتر مربوط به اختلالات گوارشی و شکم درد است و در مورد بیمار دوم نیز که مجله اظهار نظر کرده است بهتر بود دیازپام یا آنتی‌هیستامین تجویز می‌شد اولاً پزشک گفته است بیمار ناراحتی اعصاب داشت که این جمله مفهومی وسیع دارد و ممکن است بیمار او واقعاً نیاز به اسکازینا داشته است ثانیاً معلوم نیست علاوه بر اسکازینا (که خود تا حدی خواب‌آور هم هست) داروی خواب‌آور تجویز نکرده باشد ثالثاً بحث اصلی پزشک این بوده که داروخانه برای اسکازینا تنها خاصیت ضداستفراغ قائل بوده و از آثار عصبی آن بی‌اطلاع بوده است. با عرض ارادت مجدد.

دکتر ادیب

■ ارومیه - آقای رامین اکبریان - دانشجوی دامپزشکی

از اظهار لطف شما نسبت به ماهنامه سپاسگزاریم

نامه‌ای داشتیم از استاد بزرگوار و ارجمند جناب آقای دکتر عباس ادیب. به متن کامل نامه استاد عنایت بفرمایید:

■ همکاران گرامی جنابان دکتر صدر و دکتر سیامک نژاد

با عرض ارادت و سلام و آرزوی توفیق روزافزون آن جنابان در خدمت به بهداشت و درمان کشور و سپاس فراوان از ارسال مجله ارزشمند رازی در شماره آذر ۷۲ شکایت خانم دکتر نوشین شیرانی و جواب مجله را خواندم که هم در مقدمه و هم در مؤخره آن اشکالی به نظرم رسید که با جسارت از تذکر آن امید عفو دارم.

اما در مقدمه: اصولاً نسخه خانم دکتر بی‌اشکال نیست زیرا دو ماده آنتی‌کولینرژیک همزمان تجویز شده (بلادونا Pb و دی‌سیکلومین) که اگر هر دو دارو با مقادیر درمانی تجویز شده باشد ممکن است با

ضمناً در مورد مقالاتی که در دست ترجمه دارید توجه حضرت تعالی را به این نکته جلب می‌کنیم که ماهنامه رازی یک نشریه علمی - اجتماعی با گرایش دارویی است. حال چنانچه قبل از ترجمه یا ارسال مطلبی آنرا با محتوای رازی سازگار می‌دانید مقاله‌تان را ارسال دارید تا بعد از تأیید شدن توسط داوران نشریه در نوبت چاپ قرار گیرد. ایشان در قسمتی از نامه‌شان درخواست را به شرح زیر مطرح فرموده‌اند:

در ضمن چون بنده بطور همزمان هم در یک رشته درمانی - پزشکی (کارشناس آزمایشگاه) و هم یک دانشجوی در رشته دامپزشکی که رابطه تنگاتنگی با سلامت و بهداشت جامعه دارد می‌خواستم به عنوان یک خواهش از حضورتان درخواست نمایم که در مقاله‌های ماهنامه نسبت به درج مطالبی که مربوط به آزمایشگاه‌های تشخیص طبی و وضعیت فعلی آنها و همچنین بیماریهای مشترک بین انسان و دام می‌باشد تلاش بیشتری به عمل آید هر چند که بنده در شماره‌های گذشته نیز شاهد چاپ مقالاتی از استادان دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران بوده‌ام و از این جهت سپاسگزارم.

■ بهبهان - آقای دکتر مرتضی مساوات - داروساز

خوشحال هستیم که جنابعالی با مطالعه و تجربه موفق به تولید و فرموله کردن یک داروی موثر ضد ویروس شده‌اید اما همکار محترم باید توجه بفرمایید که قانوناً تا دارویی از طرف مراکز رسمی مورد تأیید قرار نگیرد نمی‌توان آنرا روی بیماران تجربه کرد. جنابعالی از طریق مکاتبه با دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران یا معاونت محترم دارویی وزارت بهداشت شرایط تولید انبوه فرآورده دارویی خودتان را استفسار بفرمایید.

■ همدان - آقای دکتر مسعود اسرار دل - پزشک

از محبت و تبریک جنابعالی به مناسبت آغاز پنجمین سال انتشار ماهنامه رازی سپاسگزاریم. همکاران ماهنامه از داشتن دوست و همکار علاقه‌مند و خوش‌ذوقی چون شما به خود می‌بالند. دستتان را می‌فشاریم و شعرتان را در دریچه می‌خوانیم.

■ آقای دکتر علی خواجه‌دهی - متخصص بیماریهای کودکان

مطلب شیرین شما در مورد «بازآموزی» در صفحه دیدگاهها درج خواهد شد. ضمناً از بابت سوء تفاهمی که چاپ اعلان تشکر عارفانه حضرت تعالی - که البته بدون ذکر نام بود - در زیر مطلبی که شائبه خاصی از آن متصور می‌گردید (در صفحات گذر و نظر) پوزش می‌طلبیم.

■ بانه - آقای رامین زواری اسکوثی - داروساز طرح الزام

این همکار محترم در نامه‌شان بر نکته با اهمیتی انگشت نهاده‌اند که ضمن تشکر از دقت نظر و مسئولیت حرفه‌ای ایشان توجه شما را به بخشی از نامه این دوست عزیز جلب می‌کنیم:

«بانه شهری است مرزی با جمعیتی در حدود ۵۰ هزار نفر و دارای ۳ داروخانه می‌باشد. در شهر بانه برای نمونه یک پزشک متخصص مطب ندارد و تنها متخصص مقیم شهر یک جراح هندی می‌باشد. در برخی رشته‌های دیگر مثل بیهوشی، اطفال و داخلی بطور مقطعی رزیدنت‌هایی که در حال گذراندن طرح یک ماهه می‌باشند حضور دارند. در چنین وضعیتی که حتی اکثر پزشکان عمومی شهر نیز پزشکانی هستند

که مشغول گذراندن خدمت مقدس سربازی در ارتش، سپاه یا نیروی انتظامی هستند، قفسه‌های داروخانه‌های شهر دزای مقادیر زیادی داروهای تخصصی کمیاب است که بنابه دلایل فوق‌الذکر فروش چندانی هم ندارند. داروهای مثل وراپامیل، نیفدیپین، کینیدین، تراکوزاکتاید، H.M.G، فارلوتال، ترانسامین، آبیرون دکستران، فنازوپیریدین و بسیاری از داروهای کمیاب دیگر در قفسه‌های داروخانه‌ها وجود دارند که به دلیل عدم وجود پزشک متخصص مصرف نمی‌شوند. در حالیکه در شهرهای دیگر کشورمان بخصوص در شهرهای بزرگ که محل تجمع پزشکان متخصص در رشته‌های گوناگون می‌باشند مشکل کمبود همین داروها بسیار حاد و مسئله‌آفرین است و تنها یک توجه اصولی به نحوه توزیع دارو توسط شرکت‌های پخش می‌تواند این مشکل را تا حدود زیادی برطرف نماید. امید که با طرح این مسئله توانسته باشم گام کوچکی در بهبود وضع دارو بردارم».

■ مشهد - آقای اردلان امامیان - دانشجوی داروسازی

این دوست جوان در نامه مفصل خودشان به نکاتی اشاره کرده‌اند:

۱- «فلسفه و منطق قبولی بعضی از دروس داروسازی با نمره ۱۲ برای دانشجویان مشخص نبوده مطلوب‌تر است که لغو گردد».

۲- «گذشتن امتحان جامع علوم پایه برچه اساسی است و هدف از امتحان آن چیست؟» ایشان اضافه فرموده‌اند که بهتر است بجای چنین کارهایی، سطح علمی دانشجویان را بالا ببرند!

۳- «کمک هزینه‌ها - با توجه به شرایط روز - افزایش یابد»

- البته نامه ایشان مفصل‌تر از اینجا بود اما مخاطب

سئوالات ایشان رازی نیست طبیعتاً در پایان هر ترم و دوره‌ای باید امتحانی بعمل آید و در هر آزمونی نیز هر نمره‌ای که ملاک قبولی قرار گیرد می‌توان درباره «فلسفه و منطق» آن نمره سؤال کرد، در مورد امتحان جامع علوم پایه هم باید خاطر نشان ساخت که قطعاً هدف از برگزاری چنین امتحاناتی ارتقاء سطح دانش شرکت کنندگان است، حالا اگر در نحوه برگزاری اشکالاتی وجود دارد یا صرفاً محفوظات دانشجوی محک زده می‌شود، تدریجاً این مسایل حل خواهند شد. به عنوان حسن ختام نکته‌ای خدمت این دوست جوان و سایر دانشجویان عزیز نقل می‌شود که گویا بزرگی از بزرگان چنین فرموده بود: بهترین دوره عمر هرکس، روزگار دانشجویی اوست اما به یک شرط! و آن اینکه کابوس امتحان! در کار نباشد.

■ تهران - آقای دکتر حسن قاضی شیراز - داروساز

ایشان گله‌ای را مطرح کرده‌اند که دوستان دیگری نیز به طرح آن پرداخته‌اند: «بنده در دوران دانشجویی ماهنامه را به عنوان دکتر دریافت می‌داشتم ولی از وقتی که زیر سوگندنامه را امضاء کرده رسماً به جرگه داروسازان پیوسته‌ام این عنوان از جلو اسمم - روی پاکت ماهنامه - حذف شده است»

خدمت این همکار محترم و سایر دوستان «همدرد با ایشان» عرض می‌کنیم که به علت تغییر کدهای ارسال نشریه این سوء تفاهم بوجود آمده، اما خودمانیم چرا وقتی که «رازی» به شما دکترای افتخاری داد اعتراض نکردید!! (صدالبته قصد مزاح داشتیم در رفع اشکال ذکر شده تلاش خواهیم کرد). ضمناً در ارتباط با نظریات همکار محترم خانم دکتر نوشین شیرانی با درج چند نامه مفصل در صفحه دیدگاه‌ها، پرونده آنرا خواهیم بست.

■ اصفهان - آقای مهرداد بهنام آرا - دانشجوی پزشکی

آقای بهنام آرا در نامه‌شان از افزایش قیمت کتاب گله کرده آنرا دلیل استفاده دانشجویان از جزوه دانسته‌اند. که البته ما با ایشان هم عقیده نیستیم چرا که در روزگار ارزانی کتاب هم، اندک بودند دانشجویانی که کتاب را بر جزوه ترجیح می‌دادند. ضمناً ایشان خواستار پذیرش کمتر دانشجو در رشته پزشکی شده مطرح فرموده‌اند که دوره پزشکی به چهار سال تقلیل پیدا کند. این پیشنهاد می‌تواند مورد توجه وزارت محترم بهداشت قرار گیرد اما احتمال می‌رود که در آن صورت عوض مدرک دکترای حرفه‌ای، لیسانس پزشکی تقدیم حضورشان کنند! اشکالی ندارد؟

■ اهواز - آقای عباس اسماعیلی - دانشجوی پزشکی

ایشان در بخشی از نامه خود صفحه «نسخه‌نویسی در یک نگاه» را مورد انتقاد قرار داده به فاکتورهای متعدد تأثیرگذار بر پاسخ دارو اشاره فرموده در قسمتی از نامه چنین مرقوم داشته‌اند «تجربه اساتید این حقیر ثابت کرده که بسیاری از داروهای ساخته شده در کشور به هیچوجه در دوزهای توصیه شده اثربخش نیستند». برای ما موجب کمال تشکر خواهد بود که این دوست ارجمند تجربه اساتید محترمشان را که قطعاً با شیوه‌ای علمی و دانشگاهی به رشته تحریر درآمده و به آن نتایج مختم گردیده، گردآوری و برای چاپ به ماهنامه رازی ارسال فرمایند. به دنبال نامه این دوست جوان با انشاء خودشان عنایت کنید:

«اصل دیگری که وجود دارد اینکه صادرکنندگان این نسخه‌ها نیز مدارج تخصصی و فوق تخصصی را در داخل و خارج کشور گذرانده و نسبت به عوارض سوء

داروها و هزینه‌ها و مسائل مترتب بر تجویز چنین نسخی از نظر اقتصادی و اجتماعی آگاهی دارند و هیچ عداوتی با بیمار یا جامعه ندارند.

به هرحال اقدام شما بسیار بجاست و چرخه پزشکی و دارو درمانی را بهبود خواهد بخشید و برای این منظور بد نیست اگر کمی هم به عزیزان داروساز پردازید و دایره نقد و تحلیل را در این بخش نیز بگسترانید. نکاتی از قبیل؛ ۱- کم کردن دوز و تعداد داروها در داروخانه از جمله داروهای آنتی‌بیوتیک که جنابعالی به عواقب آن آگاه‌ترید. ۲- عدم ارائه مشاوره و راهنمایی در زمینه تداخل دارویی و طریقه مصرف و هشدارها. ۳- اخذ مبالغی بیش از فرانشیز و درصد تعیین شده و برخورد تجاری با دارو به مثابه کالایی مصرفی. البته این مسایل نیز نادر و دور از شأن جامعه محترم داروسازان است.»

■ مشهد - آقای محمدی - دانشکده داروسازی

با تشکر از تذکر شما، ذکر آدرس خوانندگان ماهنامه در صفحه پاسخ به نامه‌ها سهواً صورت گرفت. به مسئول مربوطه تذکر داده شد. متشکریم.

■ تهران - آقای سیدحسام‌الدین تفرشی - دانشکده داروسازی (شهید بهشتی)

عین نامه این دوست دانشجو را جهت آگاهی همکاران محترم «انجمن متخصصین بیماریهای پوست و آمیزشی» درج می‌کنیم: «مدیر مسئول محترم ماهنامه رازی جناب آقای دکتر سیدمحمدصدر با عرض تشکر از زحمات حضرت‌تعالی

عطف به نامه انجمن متخصصین بیماریهای پوست و آمیزشی مندرج در صفحه ۷۸ (دیماه، ۱۳۷۲) مبنی بر اشکالات علمی و فنی متعدد در تفسیر

نسخ متخصصین پوست، خواهشمند است از هیئت مدیره محترم آن انجمن مواردی به عنوان نمونه درخواست شود.»

با تقدیم احترامات - سیدحسام‌الدین تفرشی
دانشجوی ترم آخر دانشکده داروسازی دانشگاه
علوم پزشکی شهیدبهشتی

■ تهران - خانم مریم میرفتاحی

متأسفانه هنوز نامه سفارشی شما حاوی داستان «به زمین باز نمی‌گردم» به بخش پاسخ به سئوالات (پست رازی) واصل نشده تا اقدام به عودت آن نمایم هر چند می‌دانید که در عرف مطبوعاتی معمولاً امکان اعاده مطالب ارسالی وجود ندارد.

■ تهران - آقای بابک مصباحی - دانشجوی داروسازی

ایشان نیز طی نامه‌ای به پاسخنامه انجمن محترم متخصصین بیماریهای پوست ... ایراداتی وارد نموده‌اند. به بخشی از نامه ایشان توجه کنید:

«سرمدبیر محترم ماهنامه دارویی رازی
سلام علیکم:

غرض از مزاحمت یادآوری نکاتی چند در رابطه با نامه منتشره در ماهنامه شماره ۱۲ از طرف انجمن متخصصین پوست می‌باشد. از آنجائیکه رعایت اختصار در امر چاپ نامه الزامیست تنها به مرور و ذکر رؤس مطالب نامه می‌پردازم:

۱- در نامه موردنظر فرمولاسیونهای ترکیبی جزو تخصص پزشکان پوست ذکر شده است که امری کاملاً اشتباه می‌باشد چرا که داروسازان تمام عمر تحصیل خود را صرف یادگیری مباحث مختلف و فرمولاسیون داروهای ترکیبی و موارد مصرف آنها

می‌نمایند و بهتر است ریاست محترم انجمن پوست و اعضای محترم آن، زمانی را تنها جهت مطالعه سرفصلهای مطالب مربوط به فرمولاسیونهای Solid Semi و غیره قرار دهند شاید در این باره تنها به میزان وسعت این علم و دانش داروسازان پی ببرند.

۲- از آنجائیکه همگان می‌دانند، فرمولاسیونهای ترکیبی در تخصص داروسازان می‌باشد پس در این باره هرگونه مشاوره چه از نظر علمی و چه از نظر فنی در صلاحیت انجمن محترم داروسازان ایران می‌باشد و لزومی به ارتباط و مشاوره با انجمن‌های پزشکی دیگر نمی‌باشد، البته دیگر انجمن‌ها جهت کسب اطلاعات بیشتر در رابطه با دانش داروسازی می‌توانند با انجمن مربوطه به مشاوره بپردازند.

ذکر این موضوع الزامی بنظر می‌رسد که تنها به حافظه سپردن چند فرمولاسیون متفاوت نمی‌تواند بیانگر تخصص در این امر باشد چرا که هر ماده مصرفی در یک فرمولاسیون و حتی هر مولکول در فرمولاسیون دارای نقشی می‌باشد که با توجه به بحث و مشاوره با چند دانشجوی تخصصی پوست معلوم گردید که این افراد هیچگونه اطلاعی در ارتباط با جنبه داروسازی مواد مصرفی ندارند و این موضوع قابل انتظار می‌باشد چرا که داروسازان دانش خود را مدیون ۶ سال تحصیل پرزحمت می‌دانند.»

با تشکر - بابک مصباحی دانشجوی سال پنجم داروسازی

□ در این نامه و همچنین در مطالب مندرج در ماهنامه دارویی رازی تنها به ذکر جنبه داروسازی نسخه‌های ترکیبی پرداخته شده است و هرگز صحبت از علائم بیماری که می‌تواند در حد تخصص پزشکان پوست باشد به میان نیامده است و همیشه شعار داروسازان این است که «جستجوی علائم بوسیله پزشک بوده و تجویز دارو بوسیله داروساز می‌باشد.»